

naš tednik

LETO XXXIV. — Številka 9 4. marca 1982 Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

7. Rožanski
izobraževalni teden

stran 2

V nedeljo bomo
na koncertu
„Koroška poje“
počastili Milko
Hartmanovo

stran 3

Uspešni igralci
SPD „Danica“

stran 4

Spet tako kot 19.. ?

Dolgo so morali pliberški občani čakati, končno pa so le dočakali. Enotna lista Pliberk je predložila že pred leti predlog in opozarjala občinske može, da postavijo v občini dvojezične krajevne napise. Obljubljali so sem ter ja, leta so minula — trikrat so Pliberčani vmes pričakovali in dočakali novega leta dan. Končno so zastopniki Enotne liste le prodrli: večina občinskih odbornikov je sklenila, da postavijo dvojezične krajevne napise, ne samo teh, ki jih predvideva zakon o narodnostnih skupnostih.

Še preden pa so stale ob cestah vse predvidene table, že je „odbandrala“ prva. V Šmihelu pri Pliberku so „neznan storilci“ ponoči, ko je tatove in take,

ki imajo strah pred svetlobo, ščitila tema, sneli „pričo“, ki je kazala (in upamo, da bo kmalu spet kazala), da živi v pliberški občini dva naroda.

Storilci so odšli v temi, kakor so bili prišli. Ali se bo spet začelo, kot v letu 19... ?

Omenili pa bi še radi, da pliberške ÖVP-jevce dvojezični napisi očitno motijo, saj so v svojem listu napadali Enotno listo in župana, ki sta baje postopala v vprašanju dvojezičnih krajevnih napisov neokretno in samovoljno. Dobro spričevalo za pliberško VP to ni in ravno efaupejevci na vsaki občinski seji poudarjajo, da bi bilo oni, ako bi imeli večino v občinski hiši, zastopniki za vse prebivalce...

UVODNIK

Za koroške Slovence je država matičnega naroda zelo važnega pomena: ravno primer Južnih Tirolcev oziroma sodelovanje te manjšine z Avstrijo najbolje dokazuje dejstvo, kako važno vlogo igra matični narod, ki podpira svojo skupnost, ki se nahaja v položaju manjšine.

Tega smo se koroški Slovenci že vedno zavedali. Temu primerno smo poudarjali, da posvečamo odnosu naše narodne skupnosti do države matičnega naroda posebno pozornost. Prav tako smo poudarjali ter poudarjamo slej ko prej, da ne vidimo v sodelovanju oziroma v podpori države matičnega naroda samo pravice ali celo neke „milosti“, ki smo je deležni, temveč smo mnenja, da je matična domovina dolžna podpirati svojo manjšino dosledno in v vsakem oziru.

Te misli niso neznane, bi jih pa kljub temu radi ponovno izrazili ter jih poudarili v zvezi z obiskom novega ambasadorja SFR Jugoslavije na Dunaju, Pešiča, ki je bil zadnji ponedeljek in torek na Koroškem. Prepričani smo, da se najbolj za-

Dobrososedski odnosi

veda tega ambasador sam; saj je Pešič v razgovoru s predstavniki naših osrednjih organizacij, ki je bil zadnji torek v hotelu „Obir“ v Železni Kapli, izrazil potrebo, da se hoče s koroškimi Slovenci še pogovarjati ter da hoče spoznati naš položaj na licu mesta.

„Dobro in pravilno je, da se vidimo na licu mesta ter da se bomo še videli.“ Takšen je bil odgovor predsednika Narodnega sveta, dr. Matevža Grilca. Zloglasni zakon o narodnostnih skupnostih, dejstvo, da so „očetje“ tega zakona — predvsem zaradi 25%-ne klavzule — pravno še bolj skrčili dvojezično ozemlje, Velikovec in Žitara vas ter... ob takih pojavih so obiski vidnega predstavnika SFR Jugoslavije „na licu mesta“ vsekakor zelo koristni in potrebni.

Predvsem pa ne smemo pozabiti, na kar je predsednik Narodnega sveta v omenjenem razgovoru s Pešičem še posebno opozoril: „Načelni in za nas koroške Slovence največji problem je, da je manjšinska politika avstrijskih oblasti asimilacijska“. Cilj Avstrije ni ohranitev manjšin, temveč: manjšine naj kar se da hitro „utonejo v morju večinskega naroda“. Smo za dialog, nič manj za dobrososedske odnose. Smo pa že večkrat rekli, da ne mimo nas ter ne na račun zamenjanja izpolnjevanja mednarodnih pogodb. „Avstrija pa“, tako dr. Grilc, „ne bo dala ničesar prostovoljno“.

Kaj iz tega sledi? Posvetiti je treba še več pozornosti resnemu sodelovanju med našo narodno skupnostjo ter državo matičnega naroda. Treba bo najti ustrežnejši koncept, na podlagi katerega je tako sodelovanje še bolj učinkovito in uspešno.

In končno: dobrososedski odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo ne koristijo samo Jugoslaviji. Koristijo najmanj toliko tudi Avstriji! Tem bolj naj skrbi Avstrija, da uresniči enakopravnost koroških Slovencev — kajti brez te enakopravnosti si ne moremo predstavljati brezhbičnih dobrososedskih odnosov...

Janko Kulmesch

Na povabilo Doma v Tinjah, KKZ in „Planine“: 28. marca pride

Kirchschläger v Sele

„Zelo sem vesel, da Vam lahko sporočim, da se strinja zvezni predsednik dr. Rudolf Kirchschläger s programom, ki ste ga poslali v zvezi z obiskom predsednika v nedeljo, 28. 3. 1982, v Selah.“ Tako je pred kratkim pisal v imenu dr. Kirchschlägerja dr. Kurt Skalnik selskemu kulturnemu društvu „Planina“.

Na Koroško je povabil zveznega predsednika dr. Kirchschlägerja Dom v Tinjah. V soboto, 27. marca, bo dr. Kirchschläger obiskal tudi Tinje, kjer sta med drugim na programu sv. maša ter predavanje zveznega predsednika. V zvezi s tem obiskom v Tinjah je izrazil željo obiskati še Sele, domači kraj obglavljenih žrtev nacizma: v Sele sta ga povabila Krščanska kulturna zveza in KPD „Planina“.

Program za obisk v Selah, ki je že domnjen med zveznim predsednikom dr. Kirchschlägerjem ter domačim društvom „Planina“, predvideva med drugim pozdrav selskega župana Hribernika ter pozdravno pesem domačega mešanega pevskega zbora (pozdrav bo pred cerkvijo ob 9.15 uri), ob 9.30 bo sv. maša z zborovskim in ljudskim petjem, za 10.30 pa je predviden v farni dvorani kulturni spored: nastopili bodo domači društveni zbori ter folklorna skupina, nato bo še spregovoril predsednik društva „Planina“ Marjan Olip nekaj besed. Po kulturnem programu se želi zvezni predsednik nekoliko pogovarjati z navzočimi domačini.

Obisk, ki ni uradnega značaja, bo bolj kratek; ob 11.55 uri se mora dr. Rudolf Kirchschläger že odpeljati nazaj na Dunaj.

Zadnji ponedeljek in torek je jugoslovanski veleposlanik Milorad Pešič uradno obiskal Koroško. Po obisku pri deželnemu glavarju Wagnerju in predsedniku deželnega zbora Guttenbrunnerju je bil tudi gost slovenskih ustanov kot npr. otroškega vrtca „Naš otrok“ v Celovcu (glej sliko). V Železni Kapli se je pogovarjal s predstavniki slovenskih osrednjih organizacij (glej uvodnik!).

Žalostna vest iz Ljubljane:

Umrl je dr. Lojze Ude

„Z Lauro sva na oddihu na Malem Lošinj, kjer ostaneva do 28. februarja, ob morju, a tudi sredi borovih gozdov, v soncu in v blagem, čistem zraku...“

Tako sporočilo mi je poslal dr. Lojze Ude s pismom z dne 12. februarja t. l. V nedeljo, 28. februarja, pa me je gospa Laura, Udetova žena, osupnila z žalostno vestjo, da je njenega moža na oddihu nepričakovano doletela smrt. Sredi tedna da je začutil neke bolečine v želodcu, da se je odpravil v bolnico, dva dni navrh, 26. februarja, pa da se je na vsem lepem zgredil na tla in bil mrtev, ne da bi bili zdravniki slutili kako nevarnost za njegovo življenje. Pretresljiva in skoraj neverjetna vest za vse, ki smo dr. Udetu poznali kot „večnega mladeniča“, ki je bil kljub svojim 86 letom še dosti čil in zdrav, telesno zravan in duhovno svež, vedno še zaposlen z delom in novimi načrti.

Nenadoma se je na tihem poslovil od nas znani slovenski znanstvenik, zgodovinar, pravnik in zlasti temeljiti poznavalec koroškega narodnega vprašanja, veliki ljubitelj koroških

Slovencev, ki je rad zahajal na Koroško na obiske k prijateljem, pa tudi na razne prireditve. Bil je stalen častni gost pri tradicionalnih šolskih akademijah Slovenske gimnazije v Celovcu, redno se je odzival vabilu na Koroške kulturne dni, ob katerih je tudi predaval in se prizadeto spuščal v živahne diskusije. Predlanskim ga je kot priznanega znanstvenika vabila tudi celovška univerza na simpozij o

koroškem plebiscitu, kjer se je kot poseben izvedenec tudi oglašil k besedi.

Z osebno prizadetostjo in resnim znanstvenim pristopom je raziskoval posebna poglavja slovenske zgodovine, o katerih je razpravjal v nešteti člankih, v raznih časopisih in revijah, posebno obširno in temeljito pa v svojih knjigah s pomenljivimi naslovi: Slovenci in jugoslovanska skupnost, Koroško vpra-

Dvorni svetnik dr. Pavle Zablatnik v pogovoru z Lojzeto Udetom, osebnim prijateljem bivšega ravnatelja Slovenske gimnazije.

šanje, Boj za severno mejo, Teorija o vindišarjih, idr. Za priznani znanstveno delo in razne zasluge je prejel visoka državna priznanja.

Doma je bil v Trziču na Gorenjskem, prav blizu koroške meje onstran Ljubelja. Gimnazijski študij je opravil v škofovih zavodih v Ljubljani. Tam je, kakor sam pripoveduje, ogromno bral, mnogo pisal v dijaški list in „zagrešil celó nekaj pesmi“. Po maturi je šel študirat na Dunaj slavistiko in zgodovino. Nato je služil v avstrijski vojski. Po vojni se je v novi Jugoslaviji še boril za severno mejo, nato pa nadaljeval študij na ljubljanski univerzi in diplomiral iz prava. Bil je nato do druge svetovne vojne odvetnik pri Sv. Lenartu v Slovenskih Gorah. Pač pa se je ob svojih pravnih poslih slej ko prej udajal zgodovinski vedi, pa tudi svoje slavistično znanje je nadalje pridno uporabljal v svojih znanstvenih razpravah. Druga svetovna vojna ga je klicala v partizane. Po vojni je bil nekaj let direktor univerzitetnega inštituta za narodnostna vprašanja, nato pa se je preselil na Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, kjer se je posvečal le še znanstvenemu delu. Tudi v zadnjih letih, ko je bil že dolgo v zasluženem pokoju, se nikakor ni zatekal k mirnemu počitku, ampak je še neprestano delal. Do zadnjega je brskal po knjigah in zapiskih, zlasti pa pridno zajemal iz svojega fenomenalno zvestega spomina. Naj zdaj počiva v miru!

Piše

Herbert Seher

„Koroška situacija se mi zdi značilna za posledice neodgovornega zanikanja zgodovinskih spoznanj.“ Tako mi je začel opisovati koroške razmere znani vodja psiho-somatičnega oddelka na dunajski univerzitetni kliniki, univ. prof. dr. Erwin Ringel, ko sem ga obiskal v njegovi pisarni. In takole je nadaljeval v pismenem odgovoru na povabilo, da bi kot redni gost na Koroškem tudi spregovoril o „Koroškem problemu“:

„Ich finde es als eine grandiose Idee, im Rahmen der Rosentaler Bildungswoche einen Vortrag zu halten. Ich sympathisier-

ja razpravo, v kateri bodo obravnavali predvsem konkretne probleme sožitja na Koroškem. Rožanska prosvetna društva so se kot prireditelji pošteno potrudili za čimbolj aktualen in zanimiv spored 7. Rožanskega izobraževalnega tedna. Dejstvo, da so načrtovane kar 4 prireditve, s katerimi se hočemo spomniti žalostnih dogodkov pred 40-imi leti — pregnanstva in odpora koroških Slovencev —, potrjuje, da so slovenska prosvetna društva glede potrebe izvenšolskega izobraževanja ter tozadevnega sodelovanja našla prvič skupno govorico. Ta pogled naj — v še živo preteklost — pa

Rožanska društva spet vabijo

re ungeheuer mit allen Minderheiten und möchte mich in diesem Sinne ganz besonders auch für die Kärntner Slowenen einsetzen. Denn aus eigener Erfahrung mit Patienten weiß ich, wie sehr gerade diese zu leiden haben. Natürlich dürfen die Minderheiten sich nicht nur als Opfer fühlen, sondern müssen auch von sich aus einen Beitrag leisten zu einer Verbesserung der Situation — dennoch liegt die Hauptaufgabe in einer Änderung der intoleranten Haltung der Mehrheit...“

No, danes (petek, 5. marca) zvečer boste imeli priložnost, prisluhniti dr. Ringlu, v celi Evropi znanemu in priznanemu psihiatru, ki bo predaval v farni dvorani v Št. Jakobu o „psihološki situaciji manjšine in večine“. Jutri, soboto, pa bodo osebnosti — Slovenci in Nemci — iz javnega življenja nadaljevali pod vodstvom dr. R. Saxer-

ne izključuje zavesti, da smo sredi razvoja, ki zahteva tudi od nas mnogo tenkočutnosti pri reševanju perečih sedanjih in prihodnjih problemov.

Če torej berem v „Dialogu“, reviji tinjskega (izobraževalnega) Doma, — da „mora izobraževanje narediti prav danes človeka „polnoletnega“, t. j. ga usposobiti, da bo našel lastno stališče“ — potem odgovarja spored letošnjega Rožanskega izobraževalnega tedna gotovo tej zahtevi.

Zato vam, bralke in bralci, toplo priporočam: oglejte si spored in obiščite to ali ono prireditev 7. Rožanskega izobraževalnega tedna. In če se vam zdijo nekatere prireditve „duhovno“ preveč naporne, no, potem pa se lahko odločite za druge: npr. za „dan domačih jedil“ v Svečah. To vam bo pa gotovo privilegio...

Uspeh SSK

Slovenska skupnost goriške pokrajine je spet enkrat dokazala, kako važno politično silo le-ta predstavlja v boju za dvojezičnost: dosegla je, da morajo postaviti spet dvojezične smerokaze ob križiščih v goriških občinah Števerjan, Krmin in Dolenje. Predsednik pokrajinskega odbora Goriške Cupeta, predstavnik socialistične stranke, je dal namreč na svojo lastno roko na približno 40-ih smerokazih ob križiščih zbrisati slovenske napise. Ni informiral zastopnikov ostalih strank, ki sestavljajo goriški pokrajinski odbor; v odboru so zastopani Ferletičeva (za Slovensko skupnost), socialisti, socialdemokrati, republikanci ter krščanski demokrati. Ferletičeva kot zastopnica Slovenske skupnosti je takoj zagrozila, da bo Slovenska skupnost zapustila pokrajinski odbor: zadnji petek so nato soglasno sklenili, da dobijo ti smerokazi spet svoje dvojezične napise.

Pred približno desetimi leti so že občinske uprave omenjenih Goriških občin sklenile postaviti dvojezične smerokaze, za katere je pristojna občinska uprava. Ti smerokazi slovenskih napisov tudi niso „zgubili“. Pokrajinska uprava pa je približno pred dvema mesecema sklenila, ob križiščih postaviti velike table z dvojezičnimi napisi. Ti pa so bili nekaterim Italijanom trn v peti, zlasti v občini Dolenje. Narkar je mislil predsednik pokrajinskega odbora Cupeta, da lahko samovoljno, ne da bi obvestil ostalih frakcij v tem odboru, potrga slovenske napise. Pa se je uštel, ker konec koncev tudi njegovi „tovariši“ v stranki niso odobraval tega koraka.

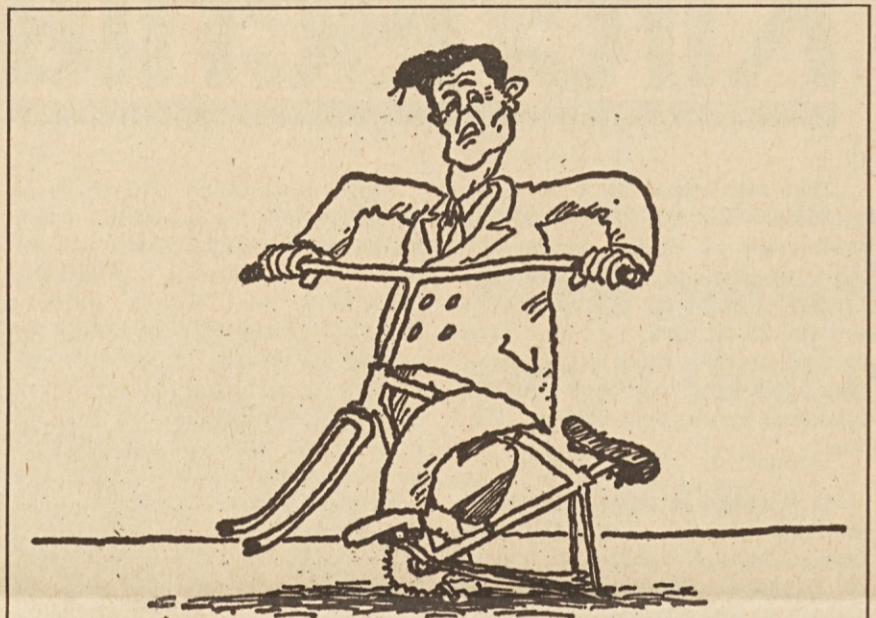
Vendar moramo reči: če ne bi bilo Slovenske skupnosti, ki je, kot nam je po telefonu povedal njen pokrajinski tajnik Marjan Terpin, takoj ostro protestirala in katere predstavnica v pokrajinskem odboru Ferletičeva je grozila z izštopom, dvomimo, da bi se ta zadeva tako hitro uredila.

Ljudsko štetje v Sloveniji

Zvezni zavod za statistiko je objavil na podlagi zadnjega ljudskega štetja, da je imela Jugoslavija 31. marca 1981 o polnoči 22.418.331 prebivalcev. Od tega je bilo 8.136.578 Srbov, 4.428.135 Hrvatov, 2.000.034 Muslimanov (v republiki Bosna-Hercegovina se smatrajo za posebno narodnost)

1.753.605 Slovencev, 1.731.252 Albancev, 1.341.420 Makedoncev, 577.298 Črnogorcev, 426.865 Madžarov, 148.604 Romov (ciganov).

In v Sloveniji? SR Slovenija ima 1.891.864 prebivalcev; od teh je Slovencev 1.712.445, tj. 90,52% (ostali živijo po drugih republikah Jugoslavije). Še pred 10 leti je bilo Slovencev v lastni republiki 1.727.137, tj. 94,03%, kar pomeni, da se število Slovencev manjša na lastnem ozemlju, deloma zaradi manjše rodosti, deloma zaradi priseljavanja iz drugih republik.

Vsaj nekaj poteka pri ÖVP gladko...

Generalni sekretar Avstrijske ljudske stranke, Sixtus Lanner je oddal svojo funkcijo. Jutri, v petek, se prične v Linzu kongres partije, zato se je morala ÖVP hitro odločiti za naslednika Lannerja. Novi generalni sekretar ÖVP bo dunajski odvetnik dr. Michael Graff. Odločitev je padla že v torek.

Gradiščanski Hrvati za Kukovico

Spet smo prejeli solidarnostno izjavo za žitrajskega ravnatelja Kukovico ter slovenske občane v tej južnokoroški občini: Hrvaški akademski klub na Dunaju ostro obsodja ravnanje žitrajskih večinskih frakcij. Hrvaški študentje pišejo, da pomeni to ravnanje, „eine parteidiktatorische Willkürhandlung gegen die slowenische Minderheit“. Hkrati poudarjajo, da si lastijo večinske frakcije kompetenco, ki je sploh nimajo („Kompetenzmaßbung“). Občinski „očetje“, ki so glasovali za odstranitev dvojezičnih napisov, so, tako Hrvaški akademski klub, kršili med drugimi človekove pravice ter člen 7 Avstrijske državne pogodbe.

Dežela Odrešenika je danes pekel

San Salvador, krvava „bananska republika“

Nadškof Romero, umorjen med mašo, štiri ameriške redovnice posiljene, zverinsko mučene in umorjene, pripadniki nacionalne garde so jih nato zagrebli v smetišču, mlad nacionalgardist pohvaljen in povišan v oficirja, ker je ubil svoje starše ter brate in sestre, ZDA povišale vojaško pomoč vojaški hunti v San Salvadorju, v državah samih pa primanjkuje denarja in sredstev za šole, bolnice in socialne ustanove, do sedaj nad 30.000 žrtev klanja v San Salvadorju, skoraj samo civilne osebe. Tako bi lahko naštevali grozna dejstva iz male deželice v Srednji Ameriki, ki je zadnje čase v središču pozornosti svetovne javnosti.

San Salvador, dežela Odrešenika, šteje med najmanjše srednjeameriške države. Formalno je parlamentarna demokracija, vendar imajo oblast vojaki. Krščanskodemokratski predsednik Napoleon Duarte je navadna lutka v ro-

kah vojske in severnoameriških interesov. Po uradnih izjavah šteje dežela nekaj nad 4 milijone prebivalcev, vendar jih je do sedaj več kot polovica zbežala ali v sosednji Honduras ali pa drugam, nad 30.000 pa je žrtev pokolov in umorov.

Ameriška kolonija

San Salvador meji na Honduras, Guatemala in Nikaraguo in ta geopolitična lega je zanj očitno usodna. V Nikaragui so Sandinisti, uporniki proti dotedanjemu izžemalcu in krvniku Somozi, strmoglavili diktatorja, ki je bil izjemen ljubljenec ameriških koncernov in gospodarskih absolutnežev. V Guatemali in Hondurasu že tudi vre in kot kaže, Združene države Amerike ne bodo dopustile, da bi to ozko grlo ameriškega kontinenta, važna povezava med Severno in Južno Ameriko zlezlo iz njihove kontrole in postalo „nova Kuba“.

Te male, gospodarsko slabo razvite države imenujemo „bananske republike“. To ne zato, ker tam rastejo samo banane, ampak, ker so ameriški koncerni tam že od za-

četka tega stoletja ustoličili svojo absolutno gospodarsko in tako njim prijetno politično oblast. Tako na primer svetovni koncern United Fruit kontrolira ne samo kmetijstvo držav, ampak je skoraj največji zemljiški gospodar v deželah. Poleg United Fruit Company so še druge ameriške firme, ki imajo monopol na kavo, sladkor in bombaž. Da bi oblast obdržale, so pomagale na vlado vedno takim politikom, ki so jih imele v rokah. Če pa se je kdaj v eni teh držav „grozila nevarnost“ politične spremembe, tako imenovana „marksistična infiltracija“, so ZDA kaj rade intervenirale in s svojo močjo koristile in ameriškim gospodarskim interesom. V ta namen so pomagale celo zgraditi vojaške aparate, ki so popolnoma odvisni od ameriške vojne industrije in celo urjenje vojakov so prevzele ZDA. Danes jih urijo tako v ameriški kanalski coni Panama, ter v državah samih. Če pa drugače ne gre, sodelujejo ameriški vojaški instruktorji kar pri hajkah na upornike in drugih podvigih — seveda z orožjem v roki, kot dokazujejo najnovejši posnetki ameriških fotografov.

Ker vsega tega ni kar tako mogoče zakriti, se opravičuje Reage-

nova administracija, da je to boj proti marksizmu in komunistični infiltraciji, ki jo podpihuje Kuba. Poleg tega hoče vso stvar omiliti in jo predstaviti kot fantazije senzacionalističnih novinarjev.

Interesi ZDA

Kot kaže, pa politika zakrivanja in vsa propaganda le nista uspešni. Vse preveč grozodejstev in zločinov je bilo storjenih pod krinko ščitenja ameriških interesov. Pred kratkim je škofovska konferenca škofov ZDA obsodila klanje v San Salvadorju in ameriški angažma ter potrdila legitimno pravico sansalvadorskega naroda do svobode in krojenja lastne usode. Nad 400 ameriških duhovnikov je nastopilo proti oboroževanju sansalvadorske nacionalne garde in proti zadnji vojaški pomoči ZDA morilskemu režimu Napoleona Duarteja.

Ameriški škofje so opozorili na nevarnost novega Vietnama, ki bi tokrat ležal pred vrati ZDA. Saj Amerika še niti vietnamske more ni prebavila. Celotni veterani vietnamske vojne protestirajo proti

Solidarnost s prizadetimi

ameriški politiki do San Salvadorja.

Kljub temu, da ameriška propaganda hoče na vsak način opravičiti podporo sansalvadorskemu režimu s „komunistično infiltracijo in nevarnostjo“, pa je položaj v deželi sami vedno bolj žalosten. Nacionalna garda rekrutira že 15- in 16-letne fantiče, ker ji primanjkuje vojakov. V krajih, kjer nacionalna garda nima oblasti, pa osvobodilne sile skušajo lajšati gorje. Tako je redovnica odgovorna za šolstvo takega kraja. Ogromno ljudi ne zna brati. Prav tako skušajo v teh krajih pravično razdeliti zemljo. Do sedaj je 14 družin kontroliralo poleg ameriških koncernov skoraj vso gospodarstvo in trgovino, ki pa so že pobegnile. To so razveseljivi koraki k osvoboditvi države in naroda izpod krvavega jarma. A vprašanje je samo, če mogočni in nasilni koncerni ter vojaški aparati tega ne bodo zadržali in pahnili narod v še hujše zlo in gorje.

Franc Wakounig

PRIREDITVE

Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza iz Celovca v sodelovanju z

Zvezo kulturnih organizacij Slovenije in Cankarjev dom

vabita na prireditve pod geslom

ROŽ — PODJUNA — ZILA

v katerih bo predstavljena kulturna dejavnost Slovencev iz avstrijske Koroške

Prireditve bodo v prostorih CD:

5. 3. 1982 — petek, ob 17. uri: Mala dvorana — Hodl de Bodl — mladinska predstava v izvedbi odra „Mladje“

ob 18. uri: I. preddverje — Otvoritev likovne razstave

ob 19. uri: Okrogla dvorana — Okrogla miza

6. 3. 1982 — sobota, ob 10. uri: Mala dvorana — Ringa, ringa raja — lutkovna skupina KPD „Šmihel“

ob 20. uri: Srednja dvorana — Osrednji nastop zborov, ansamblov in skupin iz Roža — Podjuna in Zile (300 nastopajočih)

Predprodaja vstopnic: Blagajna Cankarjevega doma od 9. do 14. ure in od 17. do 19. ure.

Telefon: 22 28 15

Uprizoritev drame Ivana Cankarja „KRALJ NA BETAJNOVI“

Prireditelj: SPD „Radiše na Radišah

Kraj: Kulturni dom na Radišah

Čas: nedelja, 14. 3. 1982, ob 14.30

Nastopajo: Igralci domačega društva

Režija: g. Anderle

Veseloigra s petjem

„ŠTUDENJTE SMO“

Prireditelj: SPD „Borovlje“

Kraj: dvorana pri Cingelcu na Trati

Čas: nedelja, 14. 3. 1982, ob 19.30

Nastopa: igralska skupina SPD „Danica“ iz Št. Vida v Podjuni

SPD „Dobrač“ na Brnci vabi na REDNI OBČNI ZBOR

ki bo v nedeljo, 7. 3. 1982, ob 19.30, pri Prangerju v Zmotičah.

NEGOVATI IN OSKRBOVATI STAREJŠE LJUDI IN BOLNIKE DOMA „Pomoč za boljšo nego in oskrbo“, 2. del

Prireditelj: Katoliška prosveta Št. Ilj in Kärntner Caritasverband

Kraj: Farna dvorana v Št. Ilju

Čas: četrtek, 11. 3. 1982, ob 19.30 (zvečer)

Tečaj vodi st. Marcella Fellinger Wernberg, Referat za delo s starimi ljudmi.

Referenti: dipl. bolniška sestra sr. Franciska Pirker, kaplan Marjan Schuster, socialni delavec Johann Mitterer.

Prispevek: šil. 15.— na večer

Igra Alda Nikolajda

„STARA GARDA“

Prireditelj: SPD Edinost“ v Pliberku

Čas: sobota, 13. 3. 1982, ob 20. uri

Kraj: dvorana pri Schwarzlinu v Pliberku

Nastopa: igralska skupina „Oder 73“

Režija: Anita Hudl

Igra je prispevek k mednarodnemu letu starejše generacije.

Bogdana Herman, Mira Omerzel-Terlep, Matija Terlep

VEČER SLOVENSkih LJUDSKIH PESMI IN GLASBIL

V petek, 12. marca 1982, ob 19. uri v dvorani Koroškega Radia — ORF, Sponheimerstr. 13 (vhod s parkirišča) v Celovcu

Prireditelj: Slovensko kulturno društvo v Celovcu

V soboto, 13. marca 1982, ob 19.30 v farni dvorani v Šmihelu pri Pliberku

Prireditelj: KPD Šmihel

Po Sloveniji, Jugoslaviji in v zamejstvu so imeli že več kot trideset koncertov, med najbolj odmevne pa štejeta koncert v Narodni galeriji v Ljubljani in na razstavi ljudske umetnosti narodov in narodnosti Jugoslavije ob zasedanju Unesca v Beogradu.

„Študentje smo“ navdušili doma in v Št. Ilju

Igralska skupina SPD „Danica“ je pod večšim vodstvom režiserja Silva Ovsenka naštudirala igro s petjem „Študentje smo“. Prav režiserju gre za velik uspeh največji del pohvale.

Na pustno nedeljo so prvič zaigrali to igro s petjem in godbo v Kulturnem domu „Danice“. Po vsem smemo to igro šteti med največje odrske dosežke Šentvidčanov, ki so že pred leti z igrama „Metež“ in „Vasovalci“ navdušili gledalce na Koroškem in v Sloveniji. Dvorana Kulturnega doma je bila domala premajhna. Po pozdravu je zaživel oder in smeja ni bilo kraj: nekateri gledalci so še menda nekaj dni potem čutili posledice prenapetih mišic.

Vsebina igre je v nekaj besedah sledeča: Študentovska skupina letuje na Rabu, z njo je njen profesor Golob. Tu jih čaka klopčič presenečenj in zaplet, ki jih pa zviti in domiselni študent Živko (zaživel ga je Marko Polcer) vse odmota. Vendar pa priporočamo vsem bralcem in prijateljem iger, da si igro sami ogledajo in se nasmejijo od srca.

Igra „Študentje smo“ je bila zaigrana, zapeta s presenetljivo lahkoto, bila je dejansko odsev študentovske razposajenosti in razigranosti. Nihče od gledalcev na odru ni stal kot sit konj, vsak gib,

tudi vsak obrobni pogovor je bil usklajen s potekom igre.

Ta lahkost, v živo zaigrana igra je sad mnogih, utrudljivih in resnih vaj. Od gibanja na odru, preko mikike, da ne govorimo o točni in tudi intonančno odlični izgovorjavi, ki je v taki jasnosti in brezhibnosti ne srečamo tako kmalu — vse to je pogoj za uspešen potek igre. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti tistih dobrih „duhov“ suflerke, šminkarice, odrskega mojstra in tehnika — vseh teh skoraj nikoli ne vidimo na odru, brez njih pa bi vsaka igra bila samo na pol obut čevelj.

Vloge — dejansko posrečeno izbrane — so bile sledeče razporejene: študenta Živka je igral Marko Polcer, njegovega najboljšega prijatelja Lada Martin Rutar, Hanzi Polcer je Marjan, Okija je prevzel Mirko Polcer, Kristijan Sadnikar pa je igral Petra, obenem pa je bil od-

govoren za okusno in praktično scenarijo, v študentovski klapi so še bili Hanzi Kežar, Adolf Blažej in pa Martin Mohar, ki pa je v zadnjem dejanju bil ustrezljiv in nagel natakar. Marija Kežar kot Nada, hči Senčarice ter sestrična Nina, ki jo je igrala Barbara Stern, sta bili pravi nadebudni frajlici, gospo Senčar, vdovo po bogatem trgovcu je predstavila Micka Hobel, v osebi naglušne operne pevke smo videli Marijo Stern, Mirko Wakounig je bil pač — profesorski — profesor, Folti Rupic je bil nesrečni trgovec Breithut iz Zagreba, Franci Polcer pa srečni trgovec Kobe. Na klavirju je spremljal Hanzi Kežar.

Preteklo soboto so Šentvidčani na povabilo Katoliške prosvete Št. Ilj gostovali v tamkajšnji farni dvorani, ki so jo gledalci do zadnjega kotička napolnili in se smejali homatijam na odru, da skoraj niso opazili, kdaj je zmanjkalo toka.

Dejstvo je, da je vrsta igralcev prvič igrala, da so igralci večinoma sami mladinci in da je bilo treba uskladiti govorni tekst s petjem in dokaj zamotan potekom igre.

Kot smo zvedeli, bodo Šentvidčani igrali še drugje.

Šmihel pri Pliberku

Na pustno soboto je vabilo šmihelsko društvo na komedijo, ki jo je napisal znani francoski pisatelj Eugène Labiche (1815 do 1888). Labiche je velik literarni glumač, ki v svojem prekipevačem snovanju ves čas kaže čut za celotnost in zaokroženost. Igra se ti zdi na prvi pogled brez vsebine in smisla, kakor da je njen edini namen smešnost. Glavna oseba je rentnik Fadinard, ki se mu tik pred poroko primeri nesreča, da njegov konj raztrga gospe florentinski slavniki in ji mora priskrbeti novega, sicer gospa ne more domov. Po njenem spremljevalcu primoran, bega za novim florentincem: zaide k modistki, svoji nekdanji nevesti, nato v tuj plemiški salon, kjer mora igrati slovitega pevača, nato pade naravnost v hišo vara-

nega soproga in končno pred svoj dom, kjer med poročnimi darili najde prav tak slavniki, kakor ga išče. Ves dan divjega beganja torej samo zato, da najde pri sebi doma, kar je iskal drugod. Dramatikova teatraličnost je pri vsem tem tako nagla in močna, da mu je mnogo več za dejanje, za besedno igro in ponavljanje se dovtip kakor za vsebino.

Igralcem je uspelo zadeti pravo lahkotnost igre. Marsikje bi seveda morali malo zaustaviti tek dejanja in se potem s še večjo naglico zagnati. Igralska mladež seveda ni zmogla upodobiti vseh starih smešnih likov igre. In ker je „požrtvovalnost za žensko najlepše pokrivalo“ (tako je rečeno v igri), velja režiserki izpod Pece za ta njen režijski prvenc odkrito priznanje. Šmihelčani so se veselili samorastniškega kulturnega podviga.

PS

Uprava Našega tednika

razpisuje

mesto knjigovodje

Nastop službe s 1. aprilom 1982. Plača po dogovoru.

Interesenti, ki imajo ustrezno izobrazbo in prakso, obvladajo oba deželna jezika in so že odslužili vojaški rok, naj pišejo na naslov:

NAŠ TEDNIK
Viktringer Ring 26
9020 Celovec

Pliberk

Pred kratkim je zvezni varstveni urad na Dunaju (Bundesdenkmalamt) gospodu Alojziju Kulmežu, mestnemu župniku v Pliberku, podelil odlikovanje za posebne zasluge na področju spominske zaščite. Kakor vemo, so se v zadnjih letih na pobudo g. župnika renovirale razne cerkve, na primer Št. Jurju, v Libučah, v Šmarjeti itd. Temu priznanju se Naš tednik z iskrenimi čestitkami prav prisrčno pridružuje.

Janko Ferk nagrajen

Zvezno ministrstvo za pouk in umetnost je dodelilo našemu rojaku Janku Ferku štipendijo za literaturo 1982. V pismu, ki ga je dobil štipendist, mu zvezni minister želi mnogo uspeha pri njegovem nadaljnjem delu. Štipendija naj služi avtorju romana „Obsojeni tožilec“ k še intenzivnejšemu delu na literarnem področju.

Žvabek

Na pustno soboto so vabile KM-Pliberk-Žvabek-Suha na pustovanje pod geslom „Gremo na krap“. Povabilu se je odzvalo okoli 150 otrok in lepo število odraslih. Prireditelj je bila zelo posrečena in katoliška mladina je spet enkrat dokumentirala svoje sposobnosti. Vsi smo se dobro zabavali ob igranju smešne „band“ iz Doba, pevski vaji moškega zbora iz Suhe, ob nastopih žvabeškega in suškega mladinskega zbora, čarovniku Štefanu, skeču libuške otroške skupine, gimnastiki humških otrok... Velik kompliment zasluži v tem slučaju cela publika, ki je z veliko nemo sodelovala in tako popestrila spored. Žvabeške in suške mamice pa so spekle okoli 500 krapov, katere smo vse pojedli. V drugem delu prireditve pa je zaigral Fridej na harmoniko, in vsi — odrasli in otroci — smo se podali na plesišče ter skupno zaplesali, da so se iskriale pete.

Sodelavci KM Pliberk-Žvabek-Suha se zahvaljujemo vsem otrokom, staršem in KPD „Drava“ za sodelovanje ter podporo in se veselimo na naše naslednje srečanje.

V soboto, 6. 3., od 9. do 16. ure
TEČAJ ZA SADJARJE, KMETICE IN KMETE
„VZDRŽEVANJE SADNIH DREVES“, slov.
Voditelj: dipl. inž. Franc Lomberger, Maribor

V soboto, 6. 3., 14. uri
ODPRTJE RAZSTAVE LIKOVNIH DEL MATURANTOV SLOVENSKE GIMNAZIJE Z OKVIRNIM KULTURNIM PROGRAMOM

ČESTITAMO

Družini Janka Zwitterja na Tešnji pri Št. Jakobu v Rožu se je rodil sin Marko! Čestitamo!

Kučnik Lambert, pd. Kučnikov oče iz Šmarjete v Rožu praznuje 78. rojstni dan. Čestitamo!

Ljudmila Možina iz Doba pri Pliberku praznuje 78. rojstni dan. Čestitamo!

Albin Wavče z Letine pri Šmihelu obhaja 76-letnico življenja. Čestitamo!

Zadnji tork se je rodila družini Smolle na Bistrici v R. hčerka, ki jo bodo krstili na ime Lena-Magdalena. Čestitamo!

V Mokrijah je praznovala svojo 92-letnico Ana Križnik. Vse najboljše, zdravja in še na mnogo let.

Našim zdomcem prodajam stanovanje v Ljubljani, komfortno, s centralnim ogrevanjem, v bližini trgovin, šole, vrtca, zdravstvenega doma itd. Ponudbe sprejemam na naslov:

ŠKUFGA Vinko
Na jami 1
61000 Ljubljana
Slovenija-Jugoslavija
ali pa na telefonsko številko (iz Avstrije) 00 38 61 559 - 950

Hotel Antonič na Reki nastavi s 1. aprilom 1982 izučenega kelnerja, 1 sobarico, 1 hišnika (lahko tudi upokojenec) — poldnevna služba. Plača nadpoprečna; tel.: 0 42 53/241.

Katoliška mladina prireja

MULTI — MEDIA — SHOW
o sv. Frančišku

„Der kleine Arme aus Assisi“
14. 3. 1982, ob 14.30
v Domu v Tinjah

KOROŠKA DIJAŠKA ZVEZA

vabi na

ZAKLJUČNI NOGOMETNI
TURNIR POKALA KDZ 1981/82

ki bo v soboto, 13. marca, ob 14. uri, v novi dvorani v Vetrinju. Prijave sprejemamo do srede, 10. marca, v klubu KDZ, Viktringer Ring 26.

V Vetrinju bosta iz Podjune in Roža vozila omnibusa.

Prisrčno vabljeni!

DOM V TINJAH

Od ponedeljka, 8. 3., 18. uri do četrta, 11. 3., 13. uri

DUHOVNE VAJE ZA ŽIVI ROŽNI VENEC, III, slov.

Voditelj: žpk. Ciril Demšar

V petek, 12. 3., od 9. do 17. ure

INFORMACIJSKI DAN O DAVČNIH IN FINANČNIH VPRAŠANJH ZA SEZONSKE IN PENZIJSKE OBRTE, nem.

Predavatelj: davčni svetovalec dr. Enders, Dunaj

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), urednika: Janko Kulmesch in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: 0 42 22/72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

„Od Pliberka do Traberka“:

Festival slovenske koroške pesmi

Od 6. februarja pa do 28. februarja letos je bilo v okviru Vorančevih dni 15. Pevsko srečanje „Od Pliberka do Traberka“. Osrednja in hkrati zaključna prireditev je bila v nedeljo, 28. februarja, v športni dvorani Osnovne šole na Ravnah, ki so se je udeležili tudi zastopniki družbeno-političnega življenja to in onstran meje.

Prireditelji srečanja, Krščanska kulturna zveza, Slovenska prosvetna zveza, Zveza kulturnih organizacij občine Ravne na Koroškem ter občin Dravograd, Slovenj Gradec in Radlje ob Dravi so ogromno prireditev speljali zares mojstrsko, za kar jih je treba posebej pohvaliti.

Začetki pevskega srečanja so bili dokaj skromni in iz šibkega drevesa je v teku let zrasla mogočna lipa, kar že sam simbol ponazarja. Na letošnjem jubilejnim srečanju je nastopilo oz. sodelovalo nad 1300 pevcev iz vseh dolin in krajev Koroške to in onstran meje. Med tistimi zbori, ki že od vsega začetka sodelujejo, je SPD „Edinost“ iz Pliberka, ki ga vodi starosta slovenskih zborovodij, Folti Hartman. Tako zbor kot dirigent sta dobila spominsko plaketo. Iz našega dela Koroške so sodelovala sledeča društva oz. zbori: 6. 2. v Mežici SPD „Vinko Poljanec“ iz Pliberka, 7. 2. v Črni MPZ „Kralj Matjaž“ iz Libuče in SPD „Trta“ iz Žitare vasi v Dravogradu, 13. 2. v Prevaljah SPD „Zarja“ iz Železne Kaple in SPD „Podjuna“ iz Pliberka, v Pliberku pa isti dan SPD „Edinost“ in Koroški partizanski pevski zbor; na Radljskih so 14. 2. sodelovali MPZ Št. Lipš, SPD „Kočna“ iz Sveč, SPD

„Gorjanci“ iz Kotmare vasi in MPZ „Jakob Petelin-Gallus“ iz Celovca; dne 26. 2. je Slovenj Gradec sprejel pevke in pevce, tam so med drugim nastopili SPD „Edinost“ iz Štebna v Podjuni (Moški zbor „Franc Leder-Lesičjak“), SKD „Glo-basnica“ (mešani zbor „Peca“), SPD „Srce“ iz Dobrle vasi ter SPD „Radiše“. Na zaključni prireditvi v nedeljo zvečer na Ravnah pa so nastopili: SPD „Edinost“ iz Pliber-

Oder Mladje na turneji po Sloveniji

Prva turneja po Sloveniji z letošnjo igro nas je peljala kar v štiri kraje na Dolenjskem in Gorenjskem: v občino Šiško pri Ljubljani, v Horjul, v Polhov Gradec in Pirniče. Na turneji nas je spremljal režiser Franci Končan, saj smo igrali tudi v njegovem rojstnem kraju Horjulu.

Dne 8. 2. smo zaigrali igro „Hodl de Bodl ali dve vedri vode“ dijakom osnovne šole Mileta Mravljeta v Dravljah (občina Šiška). Čeprav so bile razmere malce neugodne za igranje (v telovadnici je vsak glas „bučno“ odmeval), so vsi šolarji z navdušenjem sledili igri. Po končani predstavi so nas člani novinarskega krožka povabili na kratak razgovor ob pecivu in ribezovem soku. Pogovarjali smo se o naših izkušnjah pri odrskem delu, kajti dijaki hočejo sami uprizoriti kako igro. Morda pa jih bomo tudi mi mogli kdaj videti na koroških odrih.

Dan navrh smo gostovali v Polhovem Gradecu, kraju, ki leži na meji med Gorenjsko in Dolenjsko, približno dvajset kilometrov od Ljubljane. Tudi tukaj smo igrali pred osnovnošolci, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotička (bilo jih je okoli 500). Na začetku nekoliko mrzla dvorana se je pri tej množici ljudi kar hitro ogrela. Kosili smo v šoli, nato pa nam je učiteljica zemljepisa razlagala zgodovino kraja: da so našli na bližnji gori zidovje rimske utrbe, da je tod grad z lepim

ka, SPD „Danica“ iz Št. Vida v Podjuni, MPZ „Jakob Petelin-Gallus“, SPD „Rož“ iz Št. Jakoba v Rožu, SPD „Podjuna“ iz Pliberka ter Koroški partizanski pevski zbor.

Po koncertu so podeljevali spominske plakete, ki sta jih dobili obe naši osrednji kulturni organizaciji. Predsednik SPZ, Valentin Polanšek je v svojem govoru spomnil na 40-letnico upora koroških Slovencev in na izseljevanje, tajnik KKZ, Nužej Tolmajer pa je dejal, da je slovenska pesem bila narodu vedno močna opora, da ga spremlja skozi njegovo zgodovino. Z veseljem pa je spomnil na 80-letnico naše pesnice Milke Hartmanove ter poudaril, da je svetel zgled narodne zvestobe.

vrtom in ob njem Neptunov vodnjak z grbom polhograjske grofije, da so v tem kraju tiskali pratike že v prejšnjem stoletju, da je dobil kraj ime po poljih, ki so ogledali sedlo škofa in še marsikaj drugega zanimivega. Po kratkem izletu na Črni vrh smo se hitro vrnili v kulturni dom, saj smo še enkrat zaigrali občanom. Navečerjali smo se k ravnici, zelja in žgancev in se zabavali s polhograjsko folklorno skupino, ki zna zarajati tudi nekaj koroških plesov.

10. 2. smo četrtič v treh dneh stali s „Hodlom de Bodlom“ na odru — tokrat v Horjulu. Tudi tukaj so obiskali predstavo otroci osnovne šole. Šolarji, bolj rečeno šolarke gospodinskega krožka pa so nam pripravile posebno presenečenje: pogostile so nas kot v najboljšem hotelu. Tako z leve kakor z desne so nam servirale, da krožnik nikdar ni bil prazen in nalivala, da so bili kozarci vedno polni — jabolčnega soka seveda. Toda nismo se mogli dolgo odpočiti — še ena predstava nas je čakala, v Pirničah (to je kraj blizu Medvode).

Presenetil nas je sijajno opremljen oder z najmanj 20 žarometi in ogromno višino, z zavesami in garderobo pod odrom, skratka: v tej dvorani igrati je bilo veselje. Po večerji smo se poslovlili od Francija Končana in od članov igralske skupine v Pirničah, nakar smo se vrnili domov na Koroško — utrujeni od napora petih predstav, toda veseli, da so nas vsi tako prisrčno sprejeli.

Miha Urbinc

GOST v NAŠEM TEDNIKU

Jože Mischitz:

Bo Khomeini poslal svojo telefonsko knjigo?

Jože Mischitz, star 50 let, domačin iz Bilčovsa, ki živi sedaj v Celovcu, je človek, ki ga ne srečaš vsak dan: njegov konjiček je zbiranje telefonskih knjig iz vseh dežel sveta.

Po poklicu je krojaški mojster; delal je med drugim na gledališču v švicarskem mestu Bern. Njegova trenutno največja želja: „Želim si, da bi mi Khomeini poslal svojo telefonsko knjigo.“

Naš tednik: Zakaj ljubite telefonske knjige?

J. Mischitz: Delal sem med drugim v Bernu kot gledališki krojač; čutil sem veliko domotožje. Začel sem brskati po raznih telefonskih knjigah. Na ta način mi je nekoliko uspelo pregnati domotožje.

Naš tednik: Kdaj ste začeli zbirati telefonske knjige?

J. Mischitz: Avgusta 1981. Trenutno imam že več kot 100 telefonskih knjig v svojem malem stanovanju. Knjige iz Španije, Nemčije, Jugoslavije, Francije, Velike Britanije... Tako skušam pricoprati veliki svet v svoje majhno stanovanje.

Naš tednik: Kako vam uspe, „pricoprati“ te številne telefonske knjige?

J. Mischitz: Lažje, kot si morda predstavljate. Če se peljem na Dunaj, ne grem v Schönbrunn, ne v Prater in tudi ne obiščem žlahte ali znancev. Grem v znano kavarno „Sacher“, kjer kličem po telefonu razne

konzulate in ambasadorje. Prosim jih za stare telefonske imenike, ki jih večinoma tudi dobim.

Naš tednik: Katere knjige trenutno pričakujete?

J. Mischitz: Iz Japonske ter Vzhodne Nemčije. Pred kratkim so tudi v Pekingu izdali novo knjigo, ki jo seveda potrebujem. Posebno pa si želim, da bi mi Khomeini poslal svojo telefonsko knjigo. Že sem mu pisal.

Naš tednik: In kaj počnete s temi knjigami?

J. Mischitz: Zvečer, ko drugi gledajo televizijo ali berejo kake romane, vzamem jaz v roke telefonsko knjigo in študiram imena ter telefonske številke. Počutim se zelo dobro, sem srečen, ko prebiram številke. Toliko jih je, da mi jih nikoli ne bo zmanjkalo...

Naš tednik: Hvala lepa za pogovor in veliko veselja pri prebiranju telefonskih števil!

Janko Kulmesch

Spominski pohod „Arihova peč“

Več sto ljudi se je zadnje nedelje udeležilo četrtega spominskega pohoda „Arihova peč“ na Bleščečo planino. Kljub obilici novozapadlega snega je organizatorjem — Slovenski športni zvezi, Slovenskemu planinskemu društvu in prosvetnemu društvu „Rož“ iz Št. Jakoba — uspelo urediti gaz s Hodnjine pri Področici mimo partizanskega bunkerja pod Arihovo pečjo do planinske kočje na Bleščeči planini in spet nazaj.

Okoli osemdeset smuških tekačev se je že prej udeležilo teka na Hodnini, pred začetkom pohoda pa so s kratkim kulturnim sporedom počastili spomin osmih padlih partizanov in se spomnili 40-letnice nasilne izselitve koroških Slovencev in njihove vključitve v protifašistični upor slovenskega naroda.

Odkritje spomenika

(Nadaljevanje s 3. strani)

oblikoval prof. France Gorše iz Sveč. Blagoslovil ga je sveški župnik pater Stanko v odsotnosti domačega župnika Marktla, ki mu vsi farani želijo skorajšnjo okrevanje. V kratkih nagovorih ob spomeniku sta se župan Herbert Schiller (SPÖ) in vodja EL Rožek Ludvik Lesjak bavila z osebnostjo Petra Markoviča in izrazila svoje prepričanje, da bo poslanstvo kulturnega društva „Peter Markovič“ rodilo lepe sadove sodelovanja in sožitja v rožeški občini. Postavitev spomenika je merodajno podprla koroška deželna vlada.

gremo v korotan
koroške ljudske pesmi

Leta 1882 je bilo ustanovljeno prvo slovensko pevsko društvo LIRA iz Kamnika. Od leta 1920 pa tja do leta 1962 je zbor vodil Ciril Vremšak, danes ga vodi Silvo Vremšak. LIRA je naš študirala v času med obema

Gremo v Korotan

vojnama vsako leto celovečerni koncert. Leta 1924 je bil zbor na tekmovanju v Ljubljani prvak Hubadove pevske župe. Leta 1965 si je zbor priboril na mednarodnem tekmovanju v Arezzu II. mesto. Pevci so gostovali po Avstriji, Holandiji, Nemčiji, Švici in na Poljskem. Ob 90-letnici obstoja je bila LIRA s strani ZKO Slovenije odlikovana z Galusovo plaketo. Kamniška LIRA se predstavlja javnosti že z drugo ploščo. Z izborom koroških ljudskih pesmi se LIRA uvršča med redke in dragocene ohranjevalce slovenske zborovske pesmi.

Je Landjugend ateistična?

Zadnje nedeljo meseca februarja se je vršilo v Šmarjeti pri Velikovcu v ljudski šoli govorniško tekmovanje Podeželske mladine (Landjugend). Med drugimi je na tem tekmovanju nastopil tudi Erich Pfeifenberger, vodja te skupine v Št. Stefanu pri Trušnjah. Njegov govor pa prirediteljem ni mogel biti v čast. Bil je namreč skrajno ateistično usmerjen in je govornik resno podvomil, če je bil Jezus Kristus sploh kdaj živel. Takšna izvajanja bi delala čast vsakega „izgrajenemu“ brezvercu, slišati iz ust predstavnika Podeželske mladine, ki je celo na vodilnem mestu, take besede pa je naravnost škandal. Ob tem in še drugimi podobnimi slučajmi moramo dati prav zborničnemu svétniku Domeju, ki je opozoril

na dejavnost te Podeželske mladine, češ da je versko in narodno odtujajoča.

Pa to še ni vse! Erich Pfeifenberger je namreč član župnijskega sveta v Želinjah. Okoli njegovega imenovanja in izvolitve so se dogajale prav čudne reči, ki so močno razburkale farno skupnost. Nemara so le imeli prav tisti, ki so tega mladeniča zaradi njegove verske brezbriznosti odklanjali. Radovedni smo, če bo g. župnik Štefan, ki je bil ob govoru Pfeifenbergerja osebno navzoč in ostali člani župnijskega sveta izvajali iz tega spodsrljaja konsekvence. Mučno in za našo mladino nesprejemljivo bi namreč bilo, če bi jo še nadalje „zastopal“ človek z ateističnimi nazorji.

Bergkamerad SUBARU 1800 4WD Kombi
1800 ccm, 82 PS (60 kW)
Normalbenzin, wie jeder
SUBARU.

SUBARU 4WD. Das Allrad-Allwetter-Auto.

Erster und einziger PKW
mit Allrad-Überlegenheit.

SUBARU 4WD
Ihr SUBARU-Vertragshändler erwartet Sie zur Probefahrt.

AUTOHAUS TREFF
KLAGENFURT, Villacher Ring 59, Telefon 04222 - 85251.
Werkstätte und Ersatzteile: Villacher Straße 141,
Telefon 04222 - 22281 - 0

Naš tednik se je pogovarjal s Francem Hašejem:

„Videl sem dosti sveta in ni mi žal!“

Slovenci imamo star pregovor „S trebuhom za kruhom“. Svoje pomembnosti in resničnosti do danes ni izgubil in je tudi ne bo. Ljudje vseh narodov zapuščajo svoje domove in iščejo dela v tujini. Nekateri ostanejo za vselej tam, drugi pa se vrnejo. To izseljevanje je prizadelo tudi Slovence. Posebno Primorci in Benečani so zapuščali skopo krpo domače zemlje in šli drugam, celo čez veliko lužo. Oton Župančič je v „Dumi“ zajokal za temi rojaki, ki so „... tam v Vesfaliji...“ izginili.

Eden tistih, ki je šel v tujino, da bi si zgradil temelje za eksistenco doma, je Franc Hašej iz Kokij. Zaneslo ga je v več kot 6000 km oddaljeno Savdovo Arabijo, deželo izvoljenega islamskega naroda, deželo, o kateri še vedno vse premalo vemo in ki je mnogim pojml olja in bajnega bogastva.

Pobarali smo Franca Hašejja, zakaj je šel tako daleč in kako je v tej oddaljeni deželi, ki jo je v teku štirih let spoznal kot delavec, ne pa kot turist.

Po osnovni šoli in Slovenski gimnaziji se je izučil za zidarja. V številnih tečajih si je izpopolnil

Savdovi Arabiji različne objekte, posebno elektrarne.

Po prihodu na novo delovno mesto ga je prvo polletje najbolj dajala nenavadna puščavska okolica, popolnoma druga mentaliteta prebivalstva in pa huda vročina, kajti do 60 gradov in še več ni nič nena-

Polagoma je le prišel v stik z domačini in v dolgih pogovorih je spoznaval njihovo mentaliteto, njihove navade in globoko zakoreninjenost v veri — islamu. Prav ta razlika, skoraj razkol med zakoreninjenostjo preprostega prebivalca v veri in razkošnim življenjem bogatašev in višjih slojev, posebno kraljeve družine, je morebitna kal bodočih in temeljnih družbenih sprememb, posebno, ker iranski model močno vpliva na množice.

V krajih, ki so gospodarsko bolj razviti in kjer je stik z različnimi vplivi sveta vse ožji, pa se rahlja strogo in staro družbeno mišljenje. To je morda razvidno iz tega, kako se spreminja vloga žene, gledanje na ženo. Po starem, dosedanjem mišljenju ogromne večine prebivalstva je žena last in posest moškega in njeno mesto je dejansko v štirih stenah hiše oz. v šotoru. Če gre na trg ali ven, nosi kopreno (šador). V bistvu je brezpravna. Poročiti mora moškega, ki ga ji določi oče. Ta se prej pobota z ženinovem očetom o njeni vsoti. Prava Arabkinja velja nad 250.000 šil. ali med 50 in 100 kamel, dekleta drugih narodnosti pa okoli 100.000 šilingov.

Dekleta in žene višjih slojev niso več tako vkovane v stare okove in družbene norme.

Preden je prišel na dopust, je delal v bližini drugega najsvetjega mesta moslemov, Medine. Glavno sveto mesto je Mekka.

V središče — do mošeje — obeh mest ne sme noben krivoverec-nemoslem. Sedem kilometrov pred središčem je ostra meja, tam do zob oboroženi stražarji pregledajo vsakega prišleca in takoj na izkaznici vidijo, če je moslem ali ne. Dvema kolegoma, tako Hašej, je uspelo priti v središče Medine in so ju zato za kazen javno prebičali. Neki nemški polir šele od tedaj sme delati v središču Mekke, odkar je javno prestopil k islamu in doma obiskoval obvezne islamske šole.

Dežela sama, ki je trikrat večja od Zaprane Nemčije, a ima samo 8 milijonov prebivalcev, od tega 4 milijonov čistokrvnih Savdovih Arabcev, to je državljanov, v kateri dela trenutno okoli 150.000 se-

zonskih delavcev, ki so podvrženi istim zakonom kot domačini — tudi glede alkohola in kaznita dežele je lepa. Treba pa je, da se puščavski lepoti privadiš. Kmetijstvo je možno samo v oazah in v gorskih legah (okoli 1500 m nad morjem). Vendar je te površine samo 10% vse površine. Glavni vir dežele so olje in rudnine ter surovine.

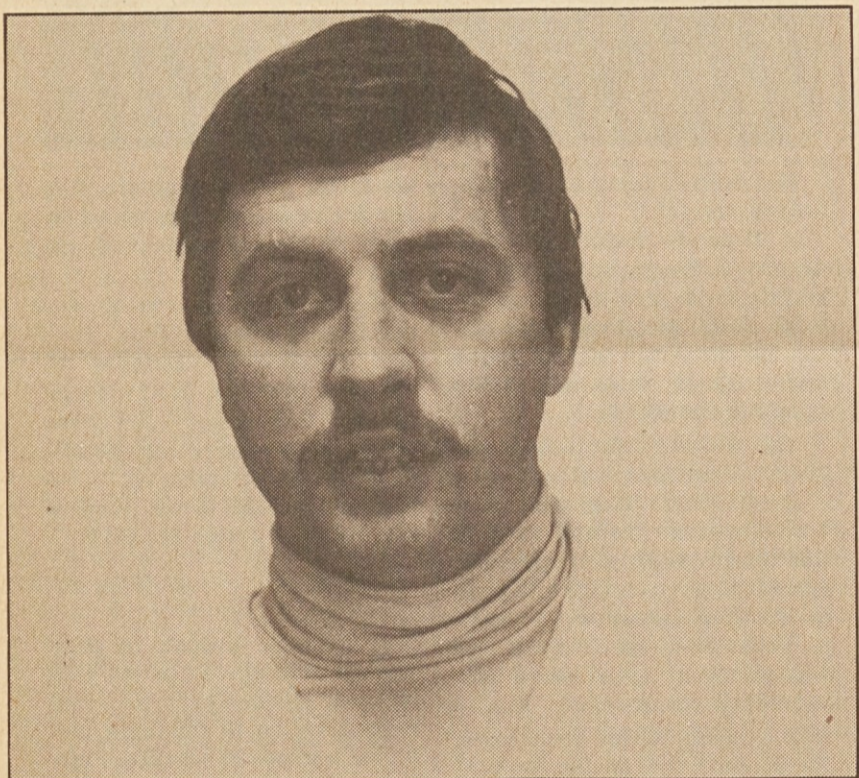
Zapovedi korana strogo izpolnjujejo. Za uboj, posilstvo, prešuštvo in predzakonske spolne odnose velja smrtna kazen, ki jo eksekutirajo, rop in krajo pa kaznujejo z odsekanjem roke. Te stroge kazni, ves družbeni red, vse mišljenje je za nas morda nekaj hudega, skoraj groznega in prav radi obsojamo vse to. Vendar nimamo pravice, vsega tega obsojati, ker sploh ne

poznamo dežele, ljudi, navad, še manj pa vere ter vseh okoliščin in ker moramo najprej pomesti pred svojim pragom.

Vsa štiri leta je Franc Hašej redno dobival Naš tednik. Tako pravi: „Naš tednik je bil zame živa vez s Koroško, z domom in sem ga vedno nestrno pričakoval, ker sem dobival tako tudi slovensko čtivo. Zadnje mesece sem imel še kolega, s katerim sva prebirala vse novice.“ Na vprašanje, kako dolgo še namerava iti v tujino, je dejal, da kvečjemu še leto ali dve, glede kraja pa še ne ve točno. Ali v Savdovo Arabijo ali pa Afriko.

„Videl sem veliko sveta, spoznal skoraj vse narode in narodnosti in ni mi žal, da sem šel po svetu.“

Tekst in foto: Franc Wakounig

znanje in je že doma vodil partijo delavcev. Kot sam pravi, ga je želja, da bi se postavil na svoje noge in si pozidal hišo, gnala v tujino. Po razgovoru z nekim kolegom se je povezal z münchensko gradbeno firmo Moll, ki je že tedaj gradila v

vadnega. Tudi na novem delovnem mestu, v pristniškem mestu Ždida je prevzel skupino delavcev, čeprav se je z domačini zmarnval samo z rokami in nogami. Hitro pa je zapopadel arabščino in jo danes precej dobro govori.

34.

„Morda sem vam dal tako puško, da je bila že nabita in je strel v cevi zarjavel, vi ste pa še vdruhič natlačili. Sicer moje puške ne udarjajo. Pa se vam bo že zacelilo, zmijete se, pa bo dobro, zdaj pojdim gledat. Če je žival obstreljena, psom pokažemo sled in pred večerom bomo obe imeli. Ali veste, da ste dve?“

„Dobro sem ju videl, kakor vas zdajle vidim, gospod graščak,“ dejal je šolmošter Zmuznè in si lice brisal.

Našli so res krvave sledi in nekaj odstreljene dlake. Koj potem so izvohali psi v gošči onemoglo zver. Bil je mladič. Sklepali so možje, da bi se lahko tudi še druga dobila. Toda psi so bili danes tako leni, da so vedno sled izgubljali. Tedaj se cela tovarišija z enim plenom napoti domov, ker se je že večer bližal.

Marijan ni hotel iti na Slemenice nazaj. Dejal je, da hoče še po hosti pregledati. Preden pa je družbo popustil, ozrl se je proti Lovretu in mu dejal tiho: „Drevi, ko sonce zaide, pridi vrh Skal.“

Lovre pomigne. Vsi odidejo. Sonce je bilo precej nizko. Lovre je tedaj začel misliti medpotoma, da pač ni vredno hoditi domov in kmalu zopet isto pot nazaj.

„Gospodje, jaz bi skoro tudi še veselje imel v hosti ostati. Morda ravno mene sreča čaka,“ dejal je.

„Kakor vam je ljubo,“ odgovori gospodar, „če ostanete, bosta z Marijanom vsaj dva, vama bode krajši čas. Drevi pa se podvizajte o pravem času domov in še Marijana pripeljite.“

„Pa varujte se preprirov!“ zasepeta Vencelj in za-mežika.

Lovre ga debelo pogleda. Ali kaj vé ali sluti? Ni mogoče, to je menda govoril brez misli.

Krene jo brž, ko pride lovcem izpred oči, proti Skalam. Tu je bilo veliko porobje med vasjo in hosto. Proti zahodu je viselo strmo pečevje, preraslo z

leščevjem in trnjem, proti vzhodu pak je bila tjakaj do meje peščena zemlja, po kateri je redko med brinjem in kotanjami rasla starikava resa.

Tik roba se uleže Lovre na tla, prislonivši svojo nenabito puško ob kamen. Ravno se je mesec, velik in bled, vzdigoval na vzhodu. Bolj sentimentalen zaljubljenec, kakor je bil Lovre Kvas, bil bi gotovo glasen monolog nanj govoril in ubogi svetilnici na nebu dajal oči, sluh in pamet, pozabivši, da luno pač malo skrbi za nas črve, ki lazimo po tej zemlji in menimo, da presegamo vesoljnost! Kvasu pa je bila luna zdaj malo.

Dasi je skoro želel, da Marijana ne bi bilo le-sem, vendar ga je težko čakal, ker si ni mogel misliti, kako se bosta pogovorila, posebno na tako samotnem kraju. Enkrat mu je misel prišla, da bi se morda hotel biti ž njim. Ali ta misel se mu je zdela preneumna. Moral bi biti ta Marijan bolj romantičnega duha, da bi mu kaj enakega na um prišlo. Ko bi bil vedel, da je mladenič veliko tistih romanov bral, kate-re Cervantes v Don Kihotu šiba, zdelo bi se mu bilo še mogoče, a tako mu še zaupal ni, da bi vedel, kaj je tista nespametna sodba, ki ji svet dvojoj pravi. Zastavil si je tudi vprašanje, kako bi ravnal, ko bi se mu res kaj takega pripetilo. Čutil je, da bi bil hudoben duh v njem skoro pripraven. Ali pamet, sodnica za dilemo da ali ne, razločila je naravnost za poslednje. Naj bi tako ali tako reč iztekla, ona in

7. Rožanski izobraževalni teden

od 5. do 14. marca 1982

Sodelujejo Slovenska prosvetna društva iz Bilčovsa, Borovelj, Kotmare vasi, Loč, Rožeka, Št. Jakoba, Št. Janža, Slovenjega Plajberka in Sveč

- **Petek, 5. marca, ob 20. uri:**
Otvoritev: univ. prof. dr. Erwin Ringel, Dunaj.
O psihološki situaciji manjšine in večine.
Kraj: Št. Jakob, farna dvorana
- **Sobota, 6. marca, ob 9. uri:**
Nadaljevanje razprave o predavanju dr. Ringla z ozirom na dejanski položaj na Koroškem.
Kraj: Št. Jakob, društvena soba
Ob 19. uri: dr. Janko Malle: Pregonstvo in odpor v boroveljski okolici.
Kraj: Borovlje, pri Wundru
- **Nedelja, 7. marca, ob 19.30:**
dr. Janko Malle: Pregonstvo in odbor v boroveljski okolici.
Kraj: Slovenj Plajberk, gostilna Folta
- **Ponedeljek, 8. marca, ob 20. uri:**
Teodor Domej: Iz zgodovine koroških Slovencev s posebnim ozirom na Kotmaro vas (skioptično predavanje)
Kraj: Kotmara vas, pri Mežnarju
Ob 20. uri: dr. Anton Feinig: Imena iz Sveč in okolice (Predavanje s skioptičnimi slikami)
Kraj: Sveče, pri Mihiju (stara šola)
- **Torek, 9. marca, ob 20. uri:**
dr. Gert Lach: Forum za aktualna vzgojna vprašanja.
Kraj: Rožek, ljudska šola
- **Sreda, 10. marca, ob 20. uri:**
40-letnica pregnanstva in oboroženega odpora v naši občini.
Kraj: Bistrica v R., ljudska šola
- **Četrtek, 11. marca, ob 20. uri:**
Rudi Gröblacher in Zdravko Schellander: Potovanje po Kitajski (skioptične slike, film).
Kraj: Velinja vas, pri Knabrlnu
Ob 20. uri: Izseljevanje koroških Slovencev na primeru Št. Jakoba (zgodovinski uvod, pričevanja)
Kraj: Št. Jakob, društvena soba
- **Sobota, 13. marca, od 17. ure naprej:**
Dan domačih jedil.
Kraj: Sveče, pri Adamu
Ob 15.30 uri: Nastop učencev glasbene šole.
Kraj: Bilčovs, pri Miklavžu
- **Nedelja, 14. marca, ob 14.30:**
Zaključna prireditev. Srečanje rožanskih pevskih in instrumentalnih skupin.
Kraj: Bistrica v Rožu, kino-dvorana

od petka, 5. marca 1982

do četrta, 11. marca 1982

AVSTRIJA

TV

LJUBLJANA

1

PETEK, 5. marca: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Dobro jutro gospa Fink — 12.15 Doris Lessing — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Luzie — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan optikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Decernat K 1 — 21.15 Modna revija — 21.20 Prof. Mularjeva ura — 22.05 Šport — 22.20 Nočni studio — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 6. marca: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Mesto Dunaj in prebivalci — 11.20 Tudi veselje mora biti — 11.25 Camera — 11.55 Nočni studio (pon.) — 13.00 Poročila — 15.25 Lažnivec — 17.00 Športni abc — 17.30 Boomer — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Glasba na tekočem traku — 23.20 Šport — 0.15 Poročila.

NEDELJA, 7. marca: 11.00 Ura tiska — 12.00 Govoriti in pustiti govoriti — 15.20 Domotožje — 16.45 Zgodba o marljivem krojaču — 17.15 Risanka — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Srečanje človeka z živaljo — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristijan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Romeo und Julia — 21.15 Symphonie Fantastique — 22.15 Šport — 0.00 Poročila.

PONEDELJEK, 8. marca: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Pogled v lonec — 10.00 Šolska TV — 10.30 Vikend — 11.50 Taučland pozdravlja — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Lesi — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Fauna iberica — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.05 Profesionalci — 21.55 Večerni šport — 22.25 Poročila.

TOREK, 9. marca: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Lažnivec — 12.00 Roke kvišku, mojster prihaja — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi veselje mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Leteči čoln — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 „M“ — 21.00 Dnevnik — 21.50 Videoteka — 22.25 Poročila.

SREDA, 10. marca: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi veselje mora biti — 9.35 Francoščina — 10.00 Šolska TV —

10.35 Domotožje (pon.) — 12.00 Risan-ka — 12.15 „M“ — 13.00 Poročila — 17.00 Lutkovna predstava — 17.30 Viki — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Policijska inšpekcija — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 20.15 Jutri pa bo druga stvar — 22.00 Šport — 23.15 Poročila.

ČETRTEK, 11. marca: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Jutri pa bo druga stvar — 12.15 Sveta dežela in zgodovina — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Guliver — 17.50 Risan-ka — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosim za mizo — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Otrok Elizabete — 21.40 Ko cvetejo rože — 22.25 Šport — 0.00 Poročila.

2

PETEK, 5. marca: 17.30 Govoriti in pustiti govoriti — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Telemed — 21.15 Modna revija — 21.20 Politika ob petkih — 22.20 Beg v 23. stoletje — 0.15 Poročila.

SOBOTA, 6. marca: 14.55 Glasba — 16.00 Športno popoldne — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Ljudski odvjetnik — 20.15 Norec z Dunaja — 21.45 Roald Dahl — 22.10 Vprašanja kristjana — 22.15 Zadnji boj — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 7. marca: 10.00 Matinee — 14.00 Športno popoldne — 18.00 Heinz Rühmann — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenki pregled — 20.15 Kraj

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE
Petek, 5. marca:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Iz kulturnega življenja.

Sobota, 6. marca:

09.05—09.55 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 7. marca:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

storitve — 21.50 Stara ljubezen je vedno mlada — 22.35 Matinee — 23.35 Poročila.

PONEDELJEK, 8. marca: 18.00 Znanje danes — 18.30 Nov način televizije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ljuba družina — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Umor — 0.00 Poročila.

TOREK, 9. marca: 17.45 Šolska TV — 18.00 Orientacija — 18.30 Jean Christophe — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dunajska glasba — 21.03 Dalas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

SREDA, 10. marca: 16.45 Iz parlamenta — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Jean Christophe — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kulturni žurnal — 21.05 Svetovna literatura — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Umetnine — 23.20 Poročila.

ČETRTEK, 11. marca: 16.30 Iz parlamenta — 17.45 Šolska TV — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Jean Christophe — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dali, dali — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

1

PETEK, 5. marca: 8.50 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 15.30 TV v šoli — 17.25 Poročila — 17.30 Kaj je novega na podstrešju — 18.00 Radenci 82 — 18.30 Obzornik — 18.45 Pred izbiro poklica — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Na pragu smrti — 20.55 Ne prezrite —

Ponedeljek, 8. marca:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Koroški zbori.

Torek, 9. marca:09.30—10.00 Za našo vas.
14.10—14.15 Koroški obzornik — Kako danes živeti! Iščemo krščanski način življenja. — Rdeče, rumeno, zeleno.**Sreda, 10. marca:**14.10—15.00 Koroški obzornik — Čas za popevko — Naša beseda.
21.00—22.00 Koroška poje (posnetki od 7. 3.)**Četrtek, 11. marca:**

14.10—15.00 Koroški obzornik — Družinski magacin.

21.10 Ti dnevi, ta leta — 21.55 Spremljajmo — sodelujmo! — 22.05 Nočni kino: Trenutek — 23.45 Poročila.

SOBOTA, 6. marca: 8.00 Poročila — 8.05 Potovanje skrata Spančkolina — 8.15 Ciciban, dober dan — 8.30 Zbis — Oblaček Pohajaček — 8.45 Kuhinja pri violinskem ključu — 9.10 Kaj je novega na podstrešju — 9.40 Pisani svet — 10.10 Mesta: Rim — 10.55 Za zdravo življenje — 11.05 Otrok in igra — 11.25 Triglav v Južni Ameriki — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 Poročila — 14.40 Nogomet: Osijek: Vojvodina — 16.30 Poročila — 16.35 Risanka — 16.45 Košarka: Bosna: Partizan — 18.20 Muppet Show — 18.45 Naš kraj — 19.00 Zlata ptica — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Koroška se predstavlja — 21.35 Zrcalo tedna — 21.50 Julija — 23.25 Poročila.

NEDELJA, 7. marca: 8.40 Poročila — 8.45 Živ žav — 9.35 Izsiljevanje na Atlantiku — 11.10 TV kažipot — 11.30 Narodna glasba — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 15.00 Ulični tek žena — 15.45 Moja draga Klementina — 17.20 Človek brez meja — 17.50 Športna poročila — 17.55 SP v rokometu — 19.15 Risanka — 19.22 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Nepokorjeno mesto — 21.25 Gledališče poezije — 21.45 Športni pregled — 22.30 EP v atletiki.

PONEDELJEK, 8. marca: 8.45 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 17.05 Poročila — 17.10 Mesta: Leningrad — 18.00 Delegatski vodnik — 18.30 Obzornik — 18.45 Mladi upi — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Poštar iz Foncabretta — 21.30 Kulturne diagonale — 22.15 V znamenju.

TOREK, 9. marca: 8.55 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 15.00 Šolska TV — 16.30 Balkansko prvenstvo v smučanju — 17.15 Poročila — 18.45 Čas, ki živi: Albina — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Skupno — 20.50 Nana — 21.50 V znamenju.

SREDA, 10. marca: 9.00 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 16.30 Balkansko prvenstvo v smučanju — 17.20 Poročila — 17.25 Ciciban, dober dan — 17.45 Katka — 18.15 Okrogli svet — 18.30 Obzornik — 18.45 MPF Celje 81 — 19.15 Risanka — 19.25 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 S pestmi v žepu — 21.35 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.40 Miniature — 22.00 V znamenju.

ČETRTEK, 11. marca: 8.55 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 13.55 Nogomet: Teteks: Dinamo — 15.45 Šolska TV — 17.15 Poročila — 17.20 Mladi virtuoz — 17.40 Kuhinja pri violinskem ključu — 18.10 Mozaik kratkega filma — 18.30 Obzornik — 18.45 Po sledeh napredka — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Mednarodna obzorja — 21.35 Rajmonda — 22.05 V znamenju.

2

PETEK, 5. marca: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Mali svet — 18.15 Mladinski ekran — 18.45 Zvezde, ki ne ugasnejo — 19.30 TVD — 20.00 Glasba ob osmih — 20.50 Zagrebška panorama — 21.05 Dokumentarna oddaja — 21.55 Nočni kino: Neka lepega novembra.

SOBOTA, 6. marca: 16.30 Prenos iz doma pionirjev — 17.30 Vroči veter — 18.30 Glasbena oddaja — 19.00 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 TV kasete — 20.30 Poezija — 21.05 Poročila — 21.10 Rojaki — 21.40 Športna sobota — 22.00 EP v atletiki — 22.30 Mojstri sodobnega kiparstva.

NEDELJA, 7. marca: 9.00 Oddaje za JLA — 16.15 Boj do uničenja — 17.45 Nedeljsko popoldne — 18.30 Reportaža z nogometne tekme Budućnost: CZ — 18.55 Risanka — 19.30 TVD — 20.00 Zgodbe o Jazzu — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Gledalci in TV — 21.35 Nana.

PONEDELJEK, 8. marca: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Lukičijada — 18.00 Miti in legende — 18.15 Štiri ženske — 18.45 Športni grafikon — 19.30 TVD — 20.00 Raziskovanje — 20.55 Zagrebška panorama — 21.15 Lice ob licu.

TOREK, 9. marca: 17.30 TVD — 17.45 Mi in TV — 18.15 Knjige in misli — 18.45 Glasbeni portreti — 19.30 TVD — 20.00 Narodna glasba — 20.45 Človek in čas — 21.35 Zagrebška panorama — 21.50 Izvir.

SREDA, 10. marca: 17.30 TVD — 17.45 Čas za pravljico — 18.15 Naša obramba — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 SP v umetniškem drsanju.

ČETRTEK, 11. marca: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Prvi cvetovi — 18.15 Znanost — 18.45 Banaške pripovedi — 19.30 TVD — 20.00 Teleskopija — 21.00 Po izbiri.

PETNAJSTO POGAVJE

Martinek ni dolgo stal na svoji preži, ko je zagledal, da nekdo dohaja. Kdor ne bi bil imel tako ostrih in dobrih oči kakor on, ne bi bil spoznal Marijana, kajti bilo je precej mračno in vedno ga je zakrivalo grmičje.

„Kaj imata pač ta dva tukaj opraviti?“ godrnja deseti brat ter se naglo zavije navzdol in potem počez. Pripognjen in tiho prileze prek kamenja do mesta, kjer sta bila mladeniča. Kvas je bil vstal in stal Marijanu nasproti.

„Jaz bi samo enega človeka na svetu vedel, kateremu bi zdaj precej odgovoril na tako vprašanje,“ slišal je Martinek Kvasa govoriti.

„No, bom pa še jaz ob kratkem govoril,“ pravi Marijan. „Če se v štirinajstih dneh, ne, v enem tednu ne odpraviš z lepo od tod za vselej, povedal bom to ljudem, ki jim je mar, da se Manica ne obesi na berača, ki je vzeti ne more. In če to nič ne pomaga, doboš od mene kroglo v glavo, in ko bi ne vem kaj bilo.“

Dasi je imel Lovre na take besede vzroka dovolj, bet s cepom odbijati, premagoval se je in dejal mirno: „Marijan, jaz vam naravnost povem, da sem vas imel bolj za blagega moža. Da mi nekevo namene podtikate, kakor bi jaz deklico samo začasno golju-fal, ne morem vam zameriti.“ (Dalje prihodnjič)

Nastajala je tema. Vsak čas je moral Marijan priti. Zato je Lovre mislil, kako bi Martina z lepo odpravil.

„Lahko noč, Martinek, če greš spat. Jutri kaj pridi,“ pravi.

„Je! Kure in otroci se zdaj že zarijó, pošteni človek pa ne mara za dve tri ure, če se pri dobrem možu pomudi. Kaj ne moreva tu kakove razdreti, ki se bo nama modra zdela? Zakaj, če se midva hočeva iz oči v oči malo pohvaliti, lahko rečeva, da sva dva moža, kakršnih matere ne pobirajo za plotovi, in vodé takih ne prinesó, ampak pravi materi ste naju rodili. Še bo šel včasih dež, preden se bosta dva enaka zlegla in zvalila na dan. Ni vsaka ženica otorej.“

„Pojdi tedaj v grad, če ne greš še spat. Tam je lepa družčina, doboš lahko pijače!“

Martinek se čudno nasmehne. Spoznal je bil, da ga prijatelj Kvas rad odpravil. Videlo se je, da je hotel nekaj vprašati, pa premislil se je in rekel samo: „Pijače bo deseti brat med gospodo dobil? Da, ko bi bil kdo drug, dobil bi je. Ali zdaj mu najrajši dadé — kakor ribniškimi povablencem, ko se je Urh Prekanjeni z Marjeto Režajlo ženil — tepkovca in pisker lesnikovca. Drugod pa še zavdávica zanj nima-jo. Bog te obvaruj in naj se ti o sami ljubici sanja.“

Rekši, odide. Komaj pa se toliko za grmovje zavije, da ga ni mogel Kvas več videti, postoji in čaka.

svet bi bila zanj izgubljena. In vendar je njo šele spoznal, svet se mu je šele odpiral, kako bi ga mogel izgubiti zlahka prej, preden je izpraznil namenjeno mu kupo — bodisi sladkega veselja ali bridke tuge. Ko se je takih misli zavedel, moral se je glasno zasmejati. Obenem pak je čutil, da se je nekdo s palico njegove noge dotaknil. Bil je deseti brat.

„No no! Pečena mačka! Tako vesel? Pa tukaj? Kaj si znašel morda, da so gori v le-tej réti (kaže na luno) tudi neumni zaljubljeni, in to te je tako razveselilo, da se ti je pečica potresla?“

„Nič takega nisem našel, Martin! Kje pa si bil? Kako da tod domov hodiš?“

„Ti, prijatelj, vprašal bi te jaz lahko, kje je moj dom. Poprašal bi te tudi lahko, kaj tukaj delaš. Ali vsega tega nočem, ker sem vesel, da sem te enkrat slišal, kako se smeješ. Prav je tako, vesel mora človek biti in poskočen. Zato te rajši vidim, da si enkrat vesel, kakor da bi tri zime snega ne bilo in čevljev ne treba. Sicer imaš vedno navado, da delaš obraz na kislo kakor tisti ubožni oče, ki zadnje plesnjavo skorjo med svoje tri paglavce razdeli, sam pa luknjo tobaka pokadi, da si kruleči želodec utolaži. Pa to ni prav; človek naj se včasih kislo drži kakor za praznik, postavim, kadar nima kaj bolj poštenega delati ko ta svet premišljati in njegove madeže.“

Šentjanške Rute: v enem tednu 5 smučarskih tekem

Športno društvo Št. Janž v Rožu, ki je znano kot zelo agilno smučarsko društvo, je v predzadnjem tednu doseglo nov rekord pri organiziranju tekem. Na Rutah so se vrstile tekma za tekmo pod vodstvom marljivih šentjanških funkcionarjev in sodnikov.

● **Okrajno smučarsko prvenstvo** mesta Celovec je štelo nad 200 udeležencev glavnih in ljudskih šol. Domačinka Claudia Lauegger in Albert Quantschnig sta si osvojila vsak v svoji skupini odlično drugo mesto.

● Sledilo je **šolsko prvenstvo bistrške ljudske šole**. Okoli 140 šolarjev se je borilo za številne nagrade, katere je pripravilo združenje staršev pod vodstvom njihovega predsednika dr. Tonija Feiniga in odbornikov dr. Tomija Partla, Wilija Moschitza idr. Presenetljivo so se odrezali člani športnega društva Št. Janž, saj so izmed 8 možnih zmag odnesli kar 5 v Št. Janž.

Zmagovalci: Tamara Lapuš, Peter Moschitz, Tomi Partl, Martin Baumgartner, Patricia Meschnik, Elizabeta Moschitz, Barbara Stingl.

● Zelo pomembna je bila **tekma za deželni pokal**. 217 najboljših šolarjev (11 do 15 let) iz cele Koroške se je odzvalo povabilu ŠD Št. Janž/R. Sekcijski vodja Erih Užnik je zanj tako dobro postavil vratca za veleslalom, da je komaj 10 tekmovalcev izpadlo — nov rekord pri šolarskih tekmah na Koroškem. Najhitrejša pri dekletih je bila Boroželčanka Andrea Begmann, pri fantih pa Gerhard Anetter iz Lesachtala. Izmed domačinov so v tej močni konkurenci najboljše vozili Št. Janžani: Claudia Kropiunik kot 4., Albert Quantschnig 8., Dominike Užnik 9., Claudia Lauegger 13., Tomaž Moschitz 19., pa tudi Selanka Marion Hribernik, ki vozi za Union Klagenfurt-Celovec, je zadovoljila s 4. mestom pri mlajših šolarjah. Vsi so se močno popravili pri OSV-točkah.

● Po razglasitvi zmagovalcev je popoldne sledilo **društveno prvenstvo** ŠD Št. Janž. Izmed 154 imenovanih je sodelovalo 117 članov. Najhitrejša pri dekletih je bila Claudia

Kropiunik, ki šteje trenutno med najboljše na Koroškem in leži po točkah za deželni pokal na odličnem četrtem mestu; za dobro sekundo ji je zaostajala Dominike Užnik na drugem mestu. Najhitrejši možki pa je bil Theo Steiner pred Jozijem Partlom.

Po tekmi je predsednik društva dr. Tomi Partl v nabito polni Gabriellovi dvorani pri Tišlerju pozdravil številne častne goste, med drugimi župana Otmarja Baurechta, podžupana Jakoba Weissa, Huberta Gradneggerja; prav posebej pa še Florija Gabriel-Radarjevega, ki je že pred več kot 30 leti pomagal ustanoviti ta klub, slavil kot dober smučarski skakalec in sedaj živi v Kanadi. Njegov prijatelj, gostilničar Mihi Gabriel, soustanovitelj in bivši predsednik kluba, pa je sprejel ob tej priložnosti srebrno nagrado od deželne smučarske zveze.

Rezultati društvenega prvenstva:

Deklice — začetnice:

1. Andrea Gabriel, 2. Barbara Schmied, 3. Lucia Hafner.

Fantki — začetniki:

1. Peter Moschitz, 2. Daniel Užnik, 3. Martin Gabriel.

Deklice I:

1. Elizabeta Moschitz, 2. Gabriela Baumegger, 3. Patricia Meschnik.

Fantki I:

1. Tomi Partl, 2. Daniel Durnik, 3. Hanzi Kruschitz.

Deklice II:

1. Krista Jenko, 2. Mihaela Pscheider, 3. Katja Weiss.

Fantki II:

1. Martin Moschitz, 2. Toni Pscheider, 3. Martin Baumgartner.

Šolarke I:

1. Claudia Lauegger, 2. Maria Baumgartner, 3. Mirica Gasser.

IV. LJUDSKI TEK ZA

Rožanski pokal 1982

v nedeljo, 14. marca 1982

Start: ob 10.30

na tekaški stezi v Podnu

Prijave: od 9.00 naprej pri startu

(Gostilna Podnar)

Pod pokroviteljstvom Našega tednika in ELAN Brnca

Naš športni reporter

Jurij Perč

Nordijsko smučarsko svetovno prvenstvo 1982 je zaključeno. Minulo nedeljo je bilo v Oslu na Norveškem zadnje tekmovanje, s tem je bila podeljena zadnja zlata kolajna. Nedeljski smučarski skoki pa so priklicali

močno je deževalo. Vsak tekmovalc je vedel, da mora imeti pri svojem skoku tudi srečo, moral je upati, da bo le „videl“ skozi gosto meglo. Odgovorni in komisija so se dalj časa posvetovali, ali naj bi zadnje tekmo-

Škandal, ki ga ni bilo...

na dan hude kritike. Govori se celo o škandalu v Oslu. Kaj se je bilo zgodilo? Tekmovanje je bilo sprva napovedano ob 13.15 uri. Zelo neugodno vreme pa ni dopuščalo, da bi se zadnje tekmovalstvo svetovnega prvenstva pričelo pravočasno.

Vreme se je nekoliko izboljšalo, tako da so organizatorji smatrali, da so pogoji za skakalce dobri in s tem se je tekmovalstvo lahko pričelo. Skakalnica je bila slej ko prej prekrita s sivimi meglami, razmeroma

nje preložili, ali pa, kot predvidoma, v nedeljo zaključili svetovno prvenstvo. Naposled so se le odločili za nedeljsko prireditev.

Finci so slavili najmlajšega svetovnega prvaka v zgodovini smučarskih skokov: zlato kolajno je osvojil 18-letni Finec Matti Nykänen, srebrno je dobil Norvežan Olav Hansson. Avstrijec Armin Kogler, ki je osvojil na 70-metrski skalalnici zlato kolajno, pa je tokrat zasedel tretje mesto in osvojil bronasto kolajno.

Seveda pa je diskusija o „škandalni“ prireditvi po končanem tekmovalstvu dosegla svoj višek. Trener avstrijskih skakalcev, Maks Golser je pred tekmovalstvom odgovorne opozoril, da bi bilo tekmovalstvo pod takimi vremenski pogoji proti predpisom.

Kot alternativo je ponudil organizatorjem, da bi tekmovalstvo šteli kot „skoki na Holmenkollu“, ne pa za svetovno prvenstvo. Večina trenerjev ostalih držav se je priključila avstrijskemu, toda kljub temu je predlog splaval po vodi. Vse Golserjeve predloge je odvrnil trener Norvežanov, Jugoslovan Ludvik Zajc. Konec koncev pa je odločil en sam glas in zadnje tekmovalstvo svetovnega prvenstva je bilo zagotovljeno.

To odločitev nekateri imenujejo „škandal“. Po mojem mnenju ni bil škandal, saj so pristojni demokratično oddali svoje glasove za ali proti predlogu Golserja. Gotovo bi avstrijski trener ob avstrijski zmagi molčal, kot riba v vodi.

Summa summarum: Avstrijci so se na svetovnem prvenstvu odrezali odlično, saj so osvojili 3 kolajne. Najboljše pa so se odrezali Norvežani, ki so osvojili kar 14 kolajn, od teh 7 zlatih. Sovjetska zveza je tokrat odnesla 5 kolajn.

Društveno prvenstvo DSG Podgorje

DSG-Podgorje, katerega pobudnik je učitelj Pepi Müller, je na raznih področjih želo že velike športne podvige. Višek teh dosežkov je brez dvoma večkratna avstrijska prvakinja Ani Klemenjak, poročena Müller.

Pred tednom dni so se pa zbrali smučarji tega društva in se pomerili v svojem že tradicionalnem društvenem prvenstvu. V tem okviru se je odvijalo tudi občinsko prvenstvo, h kateremu so pritegnili tudi rezul-

Od desne na levo: Janko Ottowitz, Martina Ottowitz, Jozef Fugger in Franc Müller

Gasilci - dobri smučarji

Na pustno nedeljo so se na šentjanških Rutah pomerili še gasilci iz Roža. Nad 150 gasilcev je dokazalo, da se znajo dobro smučati. Naslov najhitrejšega gasilca na smučih si je kot lani tudi letos osvojil domačin Lojzi Gabriel.

REZULTATI:

Letnik 66—61:

1. Sigi Smonjak (Podslnja vas), 2. Christian Wutte (Gočuha), 3. Walter Warch (Gočuha).

Letnik 60—49:

1. Pepi Mautz (Sele-Borovnica), 2. Gusti Zablatnik (Bilčovs), 3. Herbert Kopeinig (Glinje).

Letnik 50—41:

1. Lojzi Gabriel (Št. Janž), 2. Hanzi Pscheider (Št. Janž), 3. Lojz Ogris (Bistrca).

Letnik 40—31:

1. Hanzi Gabriel (Št. Janž), 2. Franz Stefaner (Sveče), 3. Herman Gabriel (Svetna vas).

Letnik 30—21:

1. Otmar Baurecht (Bistrca), 2. Theo Kraiger (Bistrca).

Ženske (prijateljice oz. žene gasilcev):

1. Lizi Hedenik (Velinja vas), 2. Inge Meschnig (Št. Janž), 3. Maria Durnik (Bilčovs).

tate prvenstva ASKÖ-Področca. Občinska prvaka sta postala potemtakem Martina Ottowitz pri ženskah in Jozef Fugger pri moških.

Društveno prvenstvo DSG-Podgorje pa so zaključili takole:

OTROCI I

Ženske: 1. Karmen Woschitz, 2. Karin Begusch, 3. Danijela Inzko.
Moški: 1. Mihael Oschitz, 2. Dieter Ulbing, 3. Evald Hafner.

OTROCI II

Ženske: 1. Ester Olipitz, 2. Doris Kollmitzer, 3. Andrea Santner.
Moški: 1. Bernhard Fugger, 2. Pavel Fugger, 3. Kristijan Mikula.

ŠOLARJI I

Ženske: 1. Kristina Wuzella, 2. Uli Klemenjak, 3. Karin Kunschitz.
Moški: 1. Harald Steiner, 2. Alexander Kaponig, 3. Kristijan Höher.

ŠOLARJI II

Ženske: 1. in društvena prvakinja Martina Ottowitz, 2. Klavdija Kuhn.
Moški: 1. Kristijan Stingl, 2. Martin Obiltschnig, 3. Stefan Schleicher.

MLADINA

Moški: 1. Jozef Fugger, 2. Reinhard Einspieler, 3. Seppi Melicha.

SPOŠNI RAZRED

Ženske: 1. Marija Hafner, 2. Adelheid Preschern, 3. Ida Pagitz.
Moški: 1. in društveni prvak: Janko Ottowitz, 2. Mihael Obiltschnig, 3. Niko Ottowitz.

STAROSTNI RAZRED I

Ženske: 1. Franciska Melicha, 2. Ani Dobernigg, 3. Krista Klemenjak.
Moški: 1. Vili Hafner, 2. Franci Müller, 3. Jozef Ottowitz.

STAROSTNI RAZRED II

Moški: 1. Herman Kaponig, 2. Adolf Scherwitzel, 3. Jakob Sucher.